

Elektriğe Kayıp Kaçak Zammı

EMO Yönetim Kurulu tarafından 1 Ekim 2014 tarihinde elektrik zamlarına ilişkin basın açıklaması yapıldı.

AKP iktidarının, susuzluk ve dünyada dolar artışına dayandırdığı elektrik zammının altından yine kayıp kaçak oyunu çıktı. Konutların elektrik fiyatlarına yüzde 9 olarak yansıyacak zammın yüzde 51.6'sı kayıp ve kaçak bedelindeki artıştan kaynaklandı. Elektrik alış maliyetini gösteren çıplak elektrik fiyatı mevcut tarifeye göre yalnızca yüzde 5 artarken, kayıp ve kaçak bedeli ise yüzde 39.76 arttırıldı. Böylece kayıp ve kaçak bedelinin birim kilovat saat elektrik tarifesindeki payı, konutlar için yüzde 11.67'den yeniden yüzde 14.97'ye kadar yükseltilmiş oldu. Tarifedeki kayıp ve kaçak payı alçak gerilim sanayi abonelerinde yüzde 17.73'e kadar çıktı. Hükümetin bayram hediyesi elektrik zammıyla 4 kişilik bir ailenin aylık elektrik gideri ise 90 lirayı aştı.

Elektrik alanında özelleştirmelerle kayıp ve kaçakları azaltacağını; daha ucuz, verimli ve kesintisiz elektrik sunulacağını; yatırımların yapılmasını sağlayacağını iddia eden AKP iktidarının hedefleri çöktü. **Elektrik dağıtımının özelleştirilmesiyle dağıtım şirketlerinin brüt kar marjı artışından kayıp ve kaçak bedellerini sürekli revize etme taleplerine, çiftçilerin gelir desteklerini gasp etmeye varıncaya kadar her türlü isteklerini karşılayan iktidar, "kamunun sırtından dağıtım şirketlerini besleme" modelini yürürlüğe koymuş oldu. Bu modelle kayıp ve kaçak bedelleri sürekli revize edilip, şirketlerin zam talepleri karşılanırken, son yapılan yüzde 9'luk zammın altından da kayıp ve kaçak artışı çıktı.** Zammın yarından fazlasını kayıp ve kaçak bedele-

line yapılan artışlar oluşturdu.

Dağıtım özelleştirmeleri sonucunda bir bölgede yapılan elektrik kesintileriyle arz güvenliğini dahi tehlikede bırakabilen iktidar, üretim özelleştirmeleri nedeniyle de fiyatlara müdahale olanağını giderek kaybetmektedir. Özellikle hidrolik santralleriyle ve yerli kaynaklara dayalı üretimleriyle piyasada oluşan yüksek satış fiyatlarını tutmaya çalışan kamu elektrik kuruluşlarının özelleştirilmesiyle bu olanak kaybolmuştur. Kuraklık nedeniyle yaşanan sıkıntı ise daha da büyümüştür. Yani iddia edildiği gibi bu zam kuraklık ve dünya piyasalarında yaşanan dövizdeki dalgalanma nedeniyle değil, hükümetin yanlış politikalarından kaynaklanmaktadır. Elbette döviz kurlarının ve kuraklığın elektrik fiyatları üzerinde etkisi vardır. Ancak açıklanan tarifenin de bizzat ortaya koyduğu gibi söz konusu etki AKP Hükümeti'nin piyasacı uygulamaları nedeniyle katmerlenmiş, bu olumsuz doğa koşullarıyla ve dış dünyadaki etkenlerle mücadele olanağı yitirilmiştir.

Yılbaşında da kayıp ve kaçak hedefleri gereği tarifede olması beklenen düşüş, iktidarın ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) tarife içerisinde yaptığı kalem oyunları hiç edilmiştir. Bu durum da dikkate alındığında bugün tarifedeki zammın yarından fazlasını oluşturan kayıp ve kaçak zammının aslında daha da yük-

sek olduğu görülecektir. Ocak 2014 tarifesinde konutlardan birim kilovat saat başına tahsil edilen kayıp ve kaçak bedeli, hedefler gereği yüzde 23 azaltılarak 4.4 kuruştan 3.4 kuruşa indirilirken, bu indirim faturalara yansıtılmadan diğer kalemlerde enflasyon hedefini de aşan artışlar yapılarak yok edilmişti.

EPDK tarafından açıklanan yeni tarife ile birim kilovat saat başına konutlar için elektrik fiyatı, enerji alış maliyeti, dağıtım, iletim, perakende satış hizmeti bedelleri ile kayıp ve kaçak bedeli dahil olmak üzere yüzde 9 artışla 28.49 kuruştan 31.05 kuruşa çıkarıldı. 4 kişilik bir ailenin asgari aylık tüketiminin 230 kilovat saat olduğu dikkate alındığında, mevcut durumda 83.2 TL olan fatura, 90.65 TL'ye yükseltildi. Aylık 7.5 TL'lik artışla, şirketler hane başına yıllık en az 90 TL fazladan tahsilat yapacaklar. Bu da yaklaşık 29 milyon mesken abonesi olduğu dikkate alındığında dağıtım şirketlerine yıllık 2 milyar 610 milyon TL'lik aktarım olanağı sağlamaktadır. Yurttaşlardan yapılacak bu aktarımın 1 milyar 58 milyon TL'si ise kayıp ve kaçak bedelindeki, şirketlerin hedeflerini tutturamamaları nedeniyle yapılan yükseltmeden kaynaklanıyor. Üstelik bu hesaplamalar yalnızca konut tüketicileri bazında yapıldığı için dağıtım şirketlerine yapılan aktarımın daha da büyük olduğu açıktır.

Hükümet yapılan zamlarla bir

yandan dağıtım şirketlerinin kamu üzerinden finansmanını sağlarken, Cumhurbaşkanlığı seçimleri dahil olmak üzere seçim bütçeleri nedeniyle oluşturdukları açığı kapatmak için de kaynak yaratmış olmaktadır. Ekim 2014 zammı sayesinde elektrik faturaları üzerinden tahsil edilen vergi, fon ve paylar da artırılmış olmaktadır. Sadece bu artış nedeniyle 1 yılda konut kullanıcıları üzerinden 546 milyon TL daha fazla tahsilat yapılacaktır.

Elektrik tarifelerine yapılan zam-

lar, iğneden ipliğe kadar toplumun yaşamını doğrudan etkileyecek, pek çok temel ürün için fiyat artışlarına yol açacaktır. Bu durum, gelir dağılımı giderek bozulan ülkemizde, insanların temel maddelere ulaşımını zorlaştırırken; elektrik yoksulluğunu da artıracaktır. Elektrik fiyatlarındaki bu fahiş artış karşısında kayıp ve kaçak kullanımının da artma riski bulunmaktadır. Bırakın dağıtım şirketlerinin kayıp ve kaçığı azaltmasını; kar uğruna yoksul insanların kaçak elektrik kullanımına

itildiği, bu kaçığın da borcunu ödeyen yurttaşlar tarafından şirketlere ödenmediği garip bir saadet zinciri yaratılma riski bulunmaktadır. Acilen kayıp ve kaçak konusunda ekonomik, teknik ve toplumsal gerçekler dikkate alınarak önlemler alınmalıdır. Kayıp ve kaçak hedeflerini tutturamayan dağıtım şirketlerine de kamu adına el konulmalıdır. Elektrik dağıtım ve üretim özelleştirmelerinin yol açtığı tahribata bir an evvel son verilmeli, kamunun inisiyatif alacağı yeni bir modele geçiş yapılmalıdır.

KONUTLARDA ELEKTRİK TARİFESİ DEĞİŞİMİ	1 Ekim 2014 Birim Fiyat-TL	1 Ekim 2014 230 kWh'lik Tüketim-TL	1 Temmuz 2014 Fiyat-TL	1 Temmuz 2014 230 kWh'lik Tüketim-TL	Artış Miktarı (TL)	Artış (%)
Tüketim	0,22	50,17	0,21	47,78	2,39	5,00
Perakende	0,01	1,93	0,01	1,40	0,53	37,89
İletim	0,01	2,05	0,01	2,06	-0,01	-0,47
Dağıtım	0,03	6,58	0,03	6,64	-0,05	-0,82
Sayaç okuma*		0,54		0,54	0,00	0,00
Kayıp ve Kaçak Bedeli	0,05	10,69	0,03	7,65	3,04	39,76
Enerji Fonu	1,00	0,61	1,00	0,55	0,05	9,79
TRT Payı	2,00	1,22	2,00	1,11	0,11	9,79
Bel. Tük.Ver.	5,00	3,04	5,00	2,77	0,27	9,79
KDV	18,00	13,83	18,00	12,69	1,14	8,98
Genel Toplam TL		90,65		83,19	7,47	8,98

* Sayaç okuma başına sabit olarak faturaya eklenmektedir.

Ümit Altuğ'u Yitirdik

14755 sicil no'lu üyemiz Ümit Altuğ, 19 Eylül 2014 tarihinde aramızdan ayrıldı. 1966 İzmir doğumlu Akçay, Hacettepe Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü'nden 1987 yılında mezun olmuştu. Türk Telekom A.Ş.'de görev yaptıktan sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda görev yapan üyemizin ailesine ve meslektaşlarımıza başsağlığı dileriz.

ÖLÇÜM.ORG
EMO Test, Ölçüm ve Bilirkişilik Hizmetleri

Test-Ölçüm-Bilirkişilik çalışmalarının düzenlenmesi amacıyla hazırlanan olcum.org sitesi yayına açılmıştır. Bilgilerinize sunarız.